

12/4/05

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה למשפטים

אלימות במשפחה בראיה רב מימדית, תשס"ה

דניאלה שבאר שפירא, עו"ס, ולרי זילכה, עו"ד

מועד ב'

1. משך הבחינה שלוש שעות.
2. יש לענות על השאלה בפרק א' (70 נקודות) ושאלה אחת מפרק ב' (30 נקודות).
3. מותר להיעזר בכל חומר עזר.
4. נא לכתוב רק בצד אחד של הדף.
5. בהצלחה.

פרק א' – ענה/י על השאלה הבאה (70%):

שאלה מס' 1

תומר (ארכיטקט) וורד (מרפאה בעיסוק) חיים כזוג מזה 8 שנים, אך אינם נשואים. בני הזוג גרים בדירה ששכרו יחד, ושילמו שכירות מראש לחמש שנים. במשך השנים עבד תומר לסירוגין בפרוייקטים גדולים. בתקופות בהן עבד, נהג בורד באהבה, כבוד והערכה. בתקופות בהן היה מחוסר עבודה, היה צועק ומקלל אותה. בתקופות אלה היה כועס כשיצאה לעבודה והרבה להתמרמר על כך שעוזבת אותו לשעות ארוכות לבד. היו מקרים שהדברים אף הגיעו לכדי סטירה, דחיפה, שבירת משחקים בהם השתמשה בעבודתה וגזירת בגדיה לחתיכות. לעיתים כאשר התקבלו הודעות מפצייניטים בנוגע לאיחורים, ביטולים או בקשה להתייעצות, נמנע תומר מלמסור את ההודעות.

ברוב המקרים נמנעה ורד מלהגיב. היא ידעה כי תומר עובר תקופות קשות וכי עבודתה שעות ארוכות במשך היום, מדגישה את חוסר העסקתו ומכאן את פגיעותו וחולשתו מולה. כמו כן העריכה מאוד את אהבתו ואת הקשר הקרוב והחברי בניהם, בתקופות בהן עבד.

לעיתים, כאשר חשה כי איננה יכולה לשאת עוד, היתה מתפרצת חזרה, כועסת וצועקת על תומר. הוא היה נסוג, בוכה ומתנצל מעמקי נשמתו על הצער שמסב לה. הוא נהג לומר: "את תעשי נכון אם תעזבי אותי. מגיע לך יותר, אני לא ראוי לך." ואז, לרוב, היו נרגעים ומתפייסים.

לאחר אחת ההתפרצויות הקשות וההתפייסות שלאחריה, הציע תומר לורד כי ינשאו והביע את משאלתו להביא ילד משותף לעולם.

1. האם ובמה ניתן לראות במערכת היחסים זו כאלמה? בתשובתכם התבססו על סוגי הגדרות של אלימות וכן על הידוע על מערכות יחסים כאלה (20 נק').

2. בעקבות הצעתו של תומר, ובשל מצוקה שחשה ורד, היא פנתה לטיפול. בטיפול קיבלה עידוד ותמיכה תוך העברת מסר ברור כי רצוי וראוי לה לסיים את הקשר ולא להיענות להצעה. כיצד היו Peled et al. מתייחסים לעצה זו הן ברמה התיאורטית והן ברמה המעשית? כיצד ניתן לסייע לורד בהתייחס לעקרונות שמציעה Miller? (15 נק').

3. הנחו כי ורד סירבה להצעת הנישואין של תומר ותומר בתגובה אמר כי הוא תמיד יחכה לה, כי חייו אינם שווים בלעדיה ושהיא עוד תהיה שלו. האופן שבו נאמרו הדברים והמבט בעיניים של תומר, בעת שהדברים נאמרו, גרמו לורד להרגיש שמשוהו

רע מאוד עתיד לקרות.

ורד פונה אליכם לקבל יעוץ האם היא יכולה להרחיק את תומר מבית המגורים המשותף. הנחו כי חוזה השכירות של הדירה נעשה שנה לפני פנייתה אליכם. דונו בכל הכלים האפשריים ותארו האם הם ישימים במקרה זה (20 נק').

4. הנחו לחילופין כי ורד מקבלת את הצעתו של תומר מתוך תקווה שעצם הנישואין יגרמו לשיפור בהתנהגותו של תומר כלפיה. בפועל, המצב בין בניה"ז נותר כשהיה אך אלימותו הפיזית של תומר הסלימה. המצב הגיע לידי כך שבערך אחת לשבועיים מתרחש אירוע בו יש צעקות וקללות והדבר מגיע לידי דחיפה, סטירה או שבירת חפץ כלשהו. מאז הנישואין, בארועים אילו, ורד החלה לענות לתומר, לקלל אותו חזרה ולהדוף באופן פיזי את התפרצויותיו הפיזיות. באחד המקרים בו תומר נתן לורד סטירה, ורד איבדה עשתונותיה, החלה לצעוק בקולי קולות, הכתה אותו חזרה ואיימה על תומר שאם לא יקח עצמו בידיים, היא "תראה לו מה זה".

למחרת בבוקר הלכה ורד לביהמ"ש לענייני משפחה וביקשה להוציא צו הגנה להוצאתו של תומר מן הדירה המשותפת. חוו דעתכם באשר לשיקולי ביהמ"ש ותארו את גדר הספקות בהתאם לפסיקה שנלמדה בכיתה (15 נק').

פרק ב' – ענה/י על אחת משתי השאלות הבאות (30%):

שאלה מס' 2

הדס ויוסי נשואים שלוש שנים ומצפים ללידת בנם הבכור, בעוד כשלושה חודשים. בעקבות מריבה קשה, דחף יוסי את הדס, היא נפלה והתגלגלה במדרגות. כשעתיים לאחר הארוע, החלה הדס להרגיש צירים. כאשר הגיעה לחדר לידה, נשאלה על השעות שקדמו להופעת הצירים. היא ספרה כי התגלגלה במדרגות הבית. לאחר בדיקה מעמיקה, ובשל האופן בו סיפרה על הארועים, התעורר בקרב הצוות הרפואי חשד כי הדס מסתירה חלק מהאמת.

למרות כל ניסיונות הצוות הרפואי לעצור את הצירים ולייצב את המצב התפתחה לידה. הדס ילדה את בנה בחודש השביעי להריון, והוא נזקק לטיפול מיוחד וממושך בטיפול נמרץ תינוקות ובפגיה.

1. ידוע הוא כי הריון ראשון מהווה, במקרים רבים, זרז להתפרצות של אלימות. כיצד ניתן להסביר זאת? (15 נק').

2. האם לדעתכם מוטלת על הצוות הרפואי בבית החולים חובת דיווח לגבי האלימות במשפחה? תארו את המצב החוקי ונמקו. (15 נק').

שאלה מס' 3

יונית ומנחם, הורים לשלושה ילדים בני 17, 15, 13, החליטו להיפרד לאחר 17 שנות נישואין בגין אלימות ומערכת יחסים מעורערת ומסוכסכת. בכל שנות הנישואין, היתה יונית קרובה לילדים ובטוחה בקשר בניהם. עם זאת, לאחר החלטת ההורים להיפרד ומימוש החלטה זו, ולמרות קבלתה את המשמורת על הילדים, כל השלושה בחרו להישאר עם האב.

1. כיצד ניתן להסביר את השינוי בעמדת ילדיהם של יונית ומנחם ואת התנהגותם מהילדות לעומת גיל ההתבגרות? האם לדעתם בחירה זו היא סופית או עשויה להשתנות? (15 נק').

2. חוו דעתכם באשר לשיקולים המשפטיים שצריכים להנחות את בית המשפט במסגרת סכסוכי משמורת, כאשר יש אלימות במשפחה בבית (15 נק').

בהצלחה!!